

Revisionsrapport

Uppföljning av tidigare genomförda granskningar

Botkyrka kommun

Micaela Hedin
Jennifer Lendeng

April 2019

Innehållsförteckning

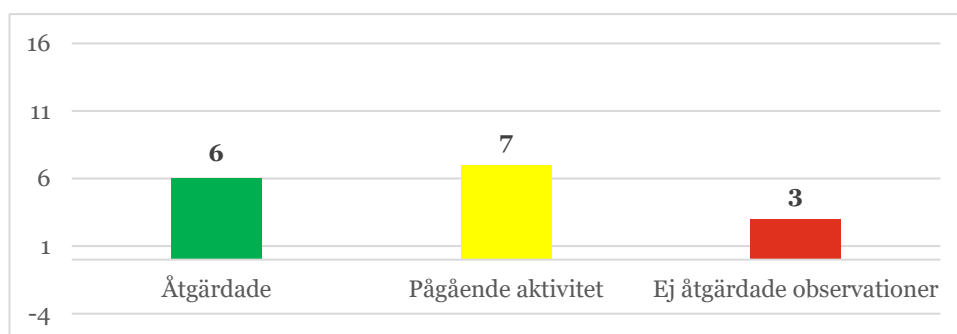
Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Revisionsfrågor och avgränsning	3
1.3. Metod.....	3
2. Granskning av stöd till barn och elever	5
2.1. Sammanfattning av genomförd granskning.....	5
2.2. Revisorernas rekommendationer	5
2.3. Nämndens/styrelsens yttrande	5
2.4. Uppföljning av vidtagna åtgärder.....	6
3. Kvalitetssystem och intern kontroll rörande HVB-hem och familjehem	10
3.1. Sammanfattning av genomförd granskning.....	10
3.2. Revisorernas rekommendationer.....	10
3.3. Nämndens/styrelsens yttrande	10
3.4. Uppföljning av vidtagna åtgärder.....	11
4. Styrning och kontroll av användningen och deltagandet i sociala medier	13
4.1. Sammanfattning av genomförd granskning.....	13
4.2. Revisorernas rekommendationer	13
4.3. Nämndens/styrelsens yttrande	13
4.4. Uppföljning av vidtagna åtgärder.....	13
5. Granskning av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar	16
5.1. Sammanfattning av genomförd granskning.....	16
5.2. Revisorernas rekommendationer	16
5.3. Nämndens/styrelsens yttrande	16
5.4. Uppföljning av vidtagna åtgärder.....	17
6. Pensioner	19
6.1. Sammanfattning av genomförd granskning.....	19
6.2. Revisorernas rekommendationer	19
6.3. Nämndens/styrelsens yttrande	19
6.4. Uppföljning av vidtagna åtgärder.....	19

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av Botkyrkas kommuns revisorer genomfört en uppföljning av tidigare genomförda granskningar. Granskningen syftar till att följa upp tidigare granskningar med avseende på nedanstående revisionsfrågor/revisionskriterier:

- Vad har åtgärdats av våra påpekanden?
- Vad kvarstår att åtgärda?
- Finns behov av att träffa ansvarig nämnd/förvaltning?

Genom intervjuer med berörda tjänstemän och genomgång av dokumentation kan PwC konstatera att flera åtgärder har initierats för att hantera de rekommendationer som lämnades i tidigare genomförda granskningar. Av de totalt 16 rekommendationer som följts upp i granskningen har sex stycken (38 %) rekommendationer bedöms vara åtgärdade, aktiviteter har initierats för sju stycken (44 %) i syfte att åtgärda brister. För tre stycken (19 %) rekommendationer bedöms tidigare observationer kvarstå (ej åtgärdade). Utfallet redovisas i nedanstående tabell:

Efter genomförd uppföljning är den sammanfattande bedömningen att kommunstyrelsen och nämnderna delvis vidtagit tillräckliga åtgärder utifrån tidigare identifierade brister. Lägesbeskrivningen och omfattning av vidtagna åtgärder presenteras under avsnitt "Uppföljning av vidtagna åtgärder" för respektive granskning.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun har PwC gjort en uppföljning av tidigare genomförda granskningar i kommunen. Revisionsprocessen kan delas in i följande delar: planering, genomförande och uppföljning. Den sista delen av revisionsprocessen är viktig för att säkerställa att genomförd revision får önskad effekt, dvs. att lämnade rekommendationer beaktas.

1.2. Revisionsfrågor och avgränsning

Uppföljningen syftar till att följa upp tidigare genomförda granskningar med avseende på nedanstående revisionsfrågor/revisionskriterier:

- Vad har åtgärdats av våra påpekanden?
- Vad kvarstår att åtgärda?
- Finns behov av att träffa ansvarig nämnd/förvaltning?

Granskningen avgränsas till uppföljningar av följande tidigare granskningar:

- Granskning av stöd till barn och elever
- Kvalitetsledningssystem och intern kontroll rörande HVB-hem och familjehem
- Styrning och kontroll av användningen av sociala medier
- Leverantörsgranskning
- Pensioner

Granskningen omfattar kommunstyrelsen och berörda nämnder.

1.3. Metod

Granskningen sker genom matchning av revisionsrapport gentemot det svar/yttrande som styrelsen eller nämnden avlämnat för respektive revisionsrapport. Rekommendationerna som lämnats i genomförda granskningar följs upp genom intervjuer och lägesbeskrivningar av berörda tjänstemän.

Baserat på resultat graderas respektive rekommendation med status enligt följande modell:

Rekommendationen har inte åtgärdats sedan tidigare granskning, vilket medför att relaterad risk och rekommendation kvarstår.

Aktiviteter och åtgärder finns planerade eller är under genomförande, dock kvarstår risken då åtgärderna ännu inte är på plats.

Åtgärder och aktiviteter för att begränsa risken har implementerats och underlag har granskats, vilket säkerställer operativ effektivitet i kontrollen.

I tidigare genomförda granskningar lämnades totalt 16 rekommendationer, varav 16 har följts upp.

Revisionsrapport	Antal lämnade rekommendationer	Antal uppföljda rekommendationer
Granskning av stöd till barn och elever	3	3
Kvalitetsledningssystem och intern kontroll rörande HVB-hem och familjehem	3	3
Styrning och kontroll av användningen av sociala medier	3	3
Leverantörsgranskning	4	4
Pensioner	3	3
Totalt antal rekommendationer	16	16

Rapporten är faktaavstämd med de intervjuade.

2. Granskning av stöd till barn och elever

2.1. Sammanfattning av genomförd granskning

PwC hade på uppdrag av Botkyrka kommuns förtroendevalda revisorer granskat Utbildningsnämndens arbete med stöd till barn och elever inom förskolan och grundskolan.

Granskningen syftade till att besvara följande revisionsfråga:

Har utbildningsnämnden säkerställt ett ändamålsenligt arbete rörande stöd till barn och elever samt arbete rörande trygghet och studiero så att detta bidrar till deras utveckling mot att nå målen?

Efter genomförd uppföljning är vår sammanlagda bedömning att utbildningsnämnden trots åtgärder inte tillräckligt säkerställt ett ändamålsenligt arbete rörande stöd till barn och elever samt arbete rörande trygghet och studiero så att detta bidrar till deras utveckling mot att nå målen. Vi rekommenderar en träff med nämnd och förvaltning för att diskutera utmaningarna framåt.

2.2. Revisorernas rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnades följande rekommendationer:

- Utred och vidta åtgärder för att säkerställa en sammanhållen elevhälsoorganisation som lever upp till lagstiftningens krav. Detta utifrån elevhälsans uppdrag att arbeta förebyggande såväl som kommunens, tillika vårdgivarens, ansvar för elevhälsans medicinska uppdrag.
- Stärka styrning och uppföljning inom områden som tillgång till elevhälsa, stöd till barn och elever (arbete med extra anpassningar och särskilt stöd) samt arbete att öka trygghet och studiero på skolenheterna. Detta för att skapa bättre förutsättningar för erbjudanden av stöd till skolenheterna samt att öka likvärdigheten i förutsättningar mellan skolenheterna.
- Uppmärksamma och skyndsamt utreda förhållandena samt vid behov förutsättningarna för att öka trygghet och studiero på de värst drabbade skolenheterna. Vid behov sök stöd från övriga kommunorganisationen för att säkerställa kraftfulla åtgärder.

2.3. Nämndens/styrelsens yttrande

Revisorerna önskade svar från utbildningsnämnden senast 2018-04-31 och en redovisning av kommande åtgärder med anledning av lämnade rekommendationer.

Utbildningsnämnden godkände, vid sammanträde 2018-10-12 utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2018-09-25. Det framgår av tjänsteskrivelsen att utbildningsnämnden under hösten 2018 fattat beslut om riktlinjer för trygghet och studiero.

Utbildningsnämnden överlämnade förvaltningens tjänsteskrivelse 2018-09-25 som sitt yttrande dnr UF/2018:82.

Utbildningsnämnden gav även utbildningsförvaltningen i uppdrag att åtgärda följande:

- ✓ Att ta fram styrdokument för att säkerställa en sammanhållen elevhälsa. Utbildningsförvaltningen bör även se över arbetet med särskilt stöd.

Av tjänsteskrivelsen framgår att förvaltningen delar revisionens bedömning av att utbildningsnämnden delvis har säkerställt ett ändamålsenligt arbete rörande stöd till barn och elever samt arbete rörande trygghet och studiero.

2.4. Uppföljning av vidtagna åtgärder

De rekommendationer som lämnades i granskningen har följts upp genom intervju med berörd tjänsteman samt genom dokumentgranskning.

Tidigare rekommendation: Utred och vidta åtgärder för att säkerställa en sammanhållen elevhälsoorganisation som lever upp till lagstiftningens krav. Detta utifrån elevhälsans uppdrag att arbeta förebyggande såväl som kommunens, tillika vårdgivarens, ansvar för elevhälsans medicinska uppdrag.

Status mars 2019:

Mot bakgrund av den granskning som gjordes samt regelbunden tillsyn av Skolinspektionen har utbildningsförvaltningen tagit fram "Riktlinjer för elevhälsan i Botkyrka". Dessa är antagna av utbildningsnämnden 2019-02-05 och omfattar Botkyrka kommuns grundskolor och gymnasieskolor. Syftet med riktlinjerna är att säkerställa att alla enheter har liknande arbetssätt. Varje skolenhet har en lokal elevhälsoplan som beskriver skolans elevhälsoarbete. Elevhälsoplanen är en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Planen är lokal men det finns några obligatoriska områden som ska finnas med, exempelvis beskrivning av elevhälsoarbetet, strategier för det stödjande och förebyggande elevhälsoarbetet o.s.v.

Utbildningsförvaltningen har valt att behålla den nuvarande organisationen som den är och inte göra en omorganisering genom att exempelvis centralisera elevhälsan eller plocka tillbaka resurser. Ett arbete med riktlinjerna gjordes under ett år och beslut togs i nämnden efter att riktlinjerna gått ut på remiss till rektorer för att ge dem möjlighet till synpunkter.

Rektor ansvarar för enhetens elevhälsoteam och dess kompetens. Perspektiven ska vara förebyggande och åtgärdande. I elevhälsoteamet ska det finnas skolledare, psykolog, skolläkare, skolsköterska, kurator och specialpedagogisk kompetens som tillsammans utgör respektive skolenhets elevhälsoteam. Skolans team, elevhälsoarbete och elevhälsoorganisation ska vara anpassat till den ledstång som kommunens riktlinjer för elevhälsan utgör.

Det uppges i intervju att förvaltningen arbetar med att implementera riktlinjerna och föra ut det i verksamheterna.

Övergripande gradering:

Tidigare rekommendation: Stärka styrningen och uppföljning genom områden som tillgång till elevhälsa, stöd till barn och elever (arbete med extra anpassningar och särskilt stöd) samt arbete att öka trygghet och studiero på skolenheterna. Detta för att skapa bättre förutsättningar för erbjudanden av stöd till skolenheterna samt öka likvärdigheten i förutsättningarna mellan skolenheterna.

Status mars 2019:

Riktlinjerna för trygghet och studiero återremitterades på utbildningsnämnden sammanträdde 2018-09-04, § 79. Sedan dess har förvaltningen omarbetat riktlinjerna och arbete pågår fortfarande. Tanken är att skicka ut riktlinjerna på en omfattande remissrunda. Än så länge har synpunkter inhämtats från bland annat ungdomsfullmäktige. Riktlinjerna har tagits fram genom intervjuer med verksamhetsledning, rektorer, elevhälsopersonal, socialtjänsten och elever. Syftet med riktlinjerna är att de utgår från gällande lagstiftning och ska fungera som ett stöd för rektorer i arbetet med att skapa en trygg och utvecklande studiemiljö. Planen är att riktlinjerna ska behandlas igen i utbildningsnämnden i maj eller juni.

Under läsåret 2017/2018 följde förvaltningen upp elevhälsans kompetens för att se att rätt kompetens fanns i verksamheterna. Detta gjordes genom grundskolans ledningsorganisation, biträdande grundskolechefer. Sedan har samtal med elevhälsans organisation per enhet gjorts för att hitta rätt kompetens och även nära kontakt med rektor. Efter kompetensgenomgången visade det sig att förvaltningen hade rätt kompetenser, dock framkom att det fanns viss reservation gällande psykologkompetens. Det visade sig att det inte fanns psykologkompetens på alla skolor. Skolpsykologer är ett bristyrke. Kommunen har därför upphandlat psykologtjänster där psykologresurserna också ska finnas med i det främjande och åtgärdade arbetet. Utbildningsförvaltningen har definierat ett minimum avseende psykologkompetensen som innebär att det motsvarar ett möte med någon från elevhälsans team.

Avseende trygghet och studiero har förvaltningen under året arbetat med skolor och skolledning för att identifiera nyckelområden med fokus på undervisningskvaliteten. Förvaltningen uppges ha samarbetat med Stockholms universitet gällande det pedagogiska ledarskapet.

Vidare noterar vi att Skolinspektionen beslutat (019-01-09, Dnr 43-2016:4984) om statliga åtgärder för rättelse efter uppföljning rörande Storsvretskolan i kommunen. Statliga åtgärder för rättelse är det sista steget i en åtgärdstrappa när det gäller kommunala skolor. Skolinspektionen kan inte stänga en kommunal skola, men kan besluta om statliga åtgärder för rättelse som kommunen ska bekosta. Det är första gången Skolinspektionen fattar beslut om statliga åtgärder för rättelse.

Skolinspektionen noterar att tidigare brister inte åtgärdats och vad gäller trygghet och studiero konstaterar Skolinspektionen att kommunen inte redovisat någon åtgärd för att avhjälpa bristen i studiero sedan beslutet i januari 2018. För att öka tryggheten har kommunen vidtagit vissa åtgärder, men trots detta upplever sig ett flertal elever otrygga på skolan. Skolinspektionen bedömer att Botkyrka kommun inte har tagit sitt huvudmanna-

ansvar för att avhjälpa bristerna så att verksamheten vid Storstvretskolan följer skolförfattningarnas krav. De åtgärder som huvudmannen har vidtagit är inte tillräckliga i förhållande till de brister som konstaterats. Kommunen enligt Skolinspektionens beslut under en längre tid åsidosatt sina skyldigheter enligt skolförfattningarna inom centrala områden med följd att allvarliga brister fått fortgå. Avsaknaden av kraftfulla åtgärder för att avhjälpa bristen får allvarliga konsekvenser för eleverna. Skolinspektionen har efter uppföljning konstaterat att Botkyrka kommun inte har följt myndighetens förelägganden och att missförhållandena på Storstvretskolan är allvarliga. Grund för att på kommunens bekostnad vidta statliga åtgärder för rättelse inom områdena särskilt stöd, värdegrundsbete och trygghet och studiero samt det övergripande området undervisning föreligger därmed.

Det framkommer i avstämning med förvaltningen att de har, för att snabbt och effektivt åtgärda bristerna, bland annat gjort följande:

- Huvudmannen har tillsatt en ny rektor samt biträdande rektor med specialpedagogisk kompetens.
- Insatser har genomförts för att stärka personalens förmåga att arbeta samstämt och för att utveckla deras förmåga till gemensam syn på och hållning kring lärande, ordningsregler, trygghet och studiero.
- Dokumentationen gällande befintliga och nödvändiga planer ses över, utvecklas och kompletteras.
- Förberedelser görs för att nystarta arbetet med MVP, mentors in violence prevention, som ett led i det våldsförebyggande arbetet/ trygghet och studiero
- Möten genomförs med socialförvaltningen inför satsningen.
- Som en del av övergången till en fungerande ordning har ordningsregler förtydligats likväl som förväntningarna på efterlevnad.
- Pågående arbete med personalgruppen kring särskilt stöd och extra anpassningar genomförs av biträdande rektor med specialpedagogisk kompetens.

Det genomförda och pågående arbetet stäms regelbundet av med Skolinspektionens rådgivare. Enligt förvaltningen har de bekräftat att insatserna har avsedd effekt och att skolan så här långt utvecklas väl och på ett tillfredställande sätt.

Vi kan ändå konstatera att styrningen och uppföljningen inte har stärkts tillräckligt mycket inom områdena elevhälsa, stöd till barn och elever samt arbetet att öka trygghet och studiero på skolenheterna.

Övergripande gradering:

Tidigare rekommendation: Uppmärksamma och skyndsamt utreda förhållandena samt vid behov förutsättningarna för att öka trygghet och studiero på de värst drabbade skolenheterna. Vid behov sök stöd från övriga kommunorganisationen för att säkerställa kraftfulla åtgärder.

Status mars 2019:

Det uppges i intervjuer att det finns god beredskap och vilja att stödja skolorna där skolorna snabbt kan fånga upp och åtgärda. Förvaltningen arbetar inte med hårda åtgärder, exempelvis att avskilja elever genom att placera dem på en annan plats. Istället handlar det om att främja, förebygga och åtgärda så att det inte händer.

Utbildningsförvaltningen samarbetar med socialförvaltningen och närpolisen i Kraftsamling, som handlar om att kompetenser inom skola, förskola, gymnasieskola har regelbundna möten och där studiero är något som Kraftsamling fokuserar kring. Kraftsamling verkar för att snabbt uppmärksamma brister och skapa en tryggare uppväxtmiljö för barn och unga.

Det framkommer att skolan samarbetar med socialtjänsten och polisen kring att förebygga våld och kränkningar med hjälp av de manualbaserad modellerna Tåget för de yngre eleverna, samt MVP, mentors in violence preventions för de äldre eleverna. Vidare framgår att modellen är presenterad för regeringskansliet. Socialtjänsten samordnar och både skola och polis har slutit överenskommelser kring samarbetet. Modellerna är inriktade på våldsprevention och på att förändra maskulinitetsnormer.

Se föregående sida gällande bristerna vid en av kommunens skolor och Skolinspektionens beslut om ingripande.

Övergripande gradering:

3. Kvalitetssystem och intern kontroll rörande HVB-hem och familjehem

3.1. Sammanfattning av genomförd granskning

Kommunens revisorer hade med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att göra en granskning av förutsättningarna för systematiskt kvalitetsarbete och god intern kontroll inom socialnämndens verksamhet HVB-hem och familjehem.

Granskningen syftade till att besvara följande revisionsfråga:

Har socialnämnden säkerställt tillräckliga förutsättningar för att skapa en väl fungerande intern kontroll inom verksamheten?

Efter genomförd uppföljning är den sammanfattande revisionella bedömningen att socialnämnden delvis har säkerställt tillräckliga förutsättningar för att skapa en väl fungerande intern kontroll inom verksamheten.

3.2. Revisorernas rekommendationer

I syfte att utveckla verksamheten lämnades följande rekommendationer:

- Socialnämnden bör tidsätta när processkartläggning och kvalitetssäkring av rutiner ska vara färdigställt och implementerat i verksamheten.
- Socialnämnden bör förbättra möjligheterna för chefer att följa upp och analysera verksamheten.
- Socialnämnden bör förtydliga ansvarsfördelningen för återkoppling till chefer/arbetsledare samt krav på åtgärder vid avvikelser inom utredningsenheten.

3.3. Nämndens/styrelsens yttrande

Revisorerna önskade svar senast 2017-08-31 av socialnämnden.

Socialnämnden överlämnar socialförvaltningens yttrande till kommunens revisorer daterat 2017-08-29 som svar på revisionsskrivelse om systematiskt kvalitetsarbete och intern kontroll inom socialnämnden.

I protokollsutdraget framgick att socialförvaltningen tagit fram ett förslag till svar som lyfter fram att revisionsrapporten pekar på flera angelägna förbättringsområden som socialförvaltningen är medvetna om och arbetar aktivt med. Samtidigt menar socialförvaltningen att rapporten i vissa avseenden är otydlig och drar orimligt långtgående slutsatser av ett begränsat underlag.

3.4. Uppföljning av vidtagna åtgärder

De rekommendationer som lämnades i granskningen har följts upp genom intervju med berörd tjänsteman samt genom dokumentgranskning.

Tidigare rekommendation: Socialnämnden bör tidsätta när processkartläggning och kvalitetssäkring av rutiner ska vara färdigställt och implementerat i verksamheten.

Status mars 2019:

Det uppges att ett arbete varit igång innan granskningen gjordes. Socialförvaltningen har haft en processkartläggning med en tydlig genomförandeplan. Förvaltningen har arbetat med egna interna nivåer och där rutiner, riktlinjer och processer finns kopplade till respektive nivå som finnas att hitta på kommunens intranät.

Implementeringen av processerna har skett bland annat genom att verksamhetutvecklare har varit ute i verksamheterna och informerat om arbetet. Behov finns av att utbilda personal på övergripandenivå men även detaljnivå för att processerna kan bli bättre. Det framgår i förvaltningens kvalitetsberättelse 2018 att arbetet med processerna har lett till tydligare och mer rättssäker handläggningsprocess. I intervju med förvaltningen uppges att ett förbättringsarbete har genomförts inom enheten för barn och unga, där fokus legat på att höja rättssäkerheten genom reviderade och upprättade rutiner och övriga styrdokument. En åtgärdsplan har tagits fram i arbetet med att förbättra rättssäkerheten som rör hela enheten för barn och unga.

Det uppges vara många verksamheter som omfattas av processkartläggningen. I många verksamheter har arbetet påbörjats och det finns en pågående processkartläggning. Flera processer börjar bli klara för beslut men det finns olika tidsplaner beroende på verksamhetsområde. Implementering av processkartläggningen pågår i och med att en ny organisation trätt i kraft där styrdokumentet visualiseras. I nuläget finns ingen tidsatt plan för när processerna ska vara klara.

Övergripande gradering:

Tidigare rekommendation: Socialnämnden bör förbättra möjligheterna för chefer att följa upp och analysera verksamheten.

Status mars 2019:

Stratsys infördes för ungefär ett år sedan och det har tydliggjort arbetet med uppföljning. Vid införandet av Stratsys fanns många frågetecken från chefer och medarbetare. Utbildningsinsatser har genomförts för att få bättre förståelse över hur verktyget fungerar. Det uppges att cheferna börjar känna sig bekväma med att använda Stratsys. I år är det första gången som socialförvaltningens verksamheter arbetar med uppföljning och riskanalys i Stratsys. Det finns många bra styrkor med verksamhetssystemet, bland annat att allting finns samlat på ett och samma ställe.

Övergripande gradering:

Tidigare rekommendation: Socialnämnden bör förtydliga ansvarsfördelningen för återkoppling till chefer/arbetsledare samt krav på åtgärder vid avvikelser inom utredningsenheten.

Status mars 2019:

Det framkommer i intervjuer att rekommendationen är otydlig och det upplevs oklart var det brustit.

Av tjänsteskrivelsen framgår att förvaltningen ser allvarligt på att det finns upplevelser av brister när det gäller krav på åtgärder och återkoppling vid rapporterade avvikelser inom utredningsenheten för barn och unga. Vidare framgår att utredningar av Lex Sarah-rapporter alltid återkopplas till ansvarig chef och åtgärder och utredningarna följs upp efter två månader. Andra avvikelser följs upp av sektionschefer som själv utreder det som rapporterats in och förmedlar sedan både i rapport och uppföljning till stöd- och utvecklingsenheten. Alla avvikelser sammanställs i den årliga kvalitetsberättelsen.

Den 1 mars 2019 skedde en omorganisation av socialförvaltningen. Tanken med den nya organisationen är att arbeta mer teambaserat och med mer perspektiv mot den enskilda.

Vi har i uppföljningen inte tagit del av dokumentation som förtydligar arbetsfördelningen för återkoppling till chefer/arbetsledare.

Övergripande gradering:

4. **Styrning och kontroll av användningen och deltagandet i sociala medier**

4.1. **Sammanfattning av genomförd granskning**

PwC hade på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun granskat kommunens hantering av sociala medier utifrån frågeställningen:

Är kommunens styrning och kontroll av kommunens användning av sociala medier ändamålsenlig?

Efter genomförd uppföljning är den sammanfattande bedömningen utifrån granskningens övergripande frågeställning att kommunen delvis har en ändamålsenlig styrning och kontroll av kommunens användning av sociala medier.

4.2. **Revisorernas rekommendationer**

Efter bedömning lyftes följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen bör revidera och uppdatera Policy för sociala medier.
- Kommunstyrelsen bör se över gallringsbeslutet och uppdatera det i enlighet med de förutsättningar som råder i dagsläget och se till att de överensstämmer med övriga riktlinjer inom området.
- Kommunen bör ta ställning till hur allmänna handlingar som den inte själv har full kontroll över ska hanteras utifrån ett gallringsperspektiv. Ett exempel är möjligheten för en person som lämnat en kommentar under ett inlägg på kommunens Facebooksida att sedan redigera eller ta bort inlägget.

4.3. **Nämndens/styrelsens yttrande**

Revisorerna önskade svar från kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden senast 2017-12-31 och en redovisning av kommande åtgärder med anledning av lämnade rekommendationer.

I tjänsteskrivelsen framgick att kommunstyrelsen uppdrar åt kommunledningsförvaltningen att:

- ✓ Färdigställa nytt gallringsbeslut gällande handlingar av ingen eller inga betydelse
- ✓ Ta fram förslag till reviderad och uppdaterad policy för sociala medier

4.4. **Uppföljning av vidtagna åtgärder**

De rekommendationer som lämnades i granskningen har följts upp genom intervju med berörd tjänsteman samt genom dokumentgranskning.

Tidigare rekommendation: Kommunstyrelsen bör revidera och uppdatera Policy för sociala medier.

Status mars 2019:

Det finns en kommunikationspolicy som är övergripande. Däremot finns ingen policy för sociala medier utan den ingår i kommunikationspolicyn. Det framgår i intervju att mycket händer inom sociala medier så som Facebook, Instagram, LinkedIn o.s.v. där kommunen är beroende av företagen. Av intervjun framgår att kommunikationspolicyn inte är politiskt beslutad därför är det försening i implementeringen. Det finns fortfarande möjlighet att till viss del genomföra vissa aktiviteter kopplade till kommunikationsplanen.

En av anledningarna till förseningen var önskan om att riktlinjen även ska reglera kommunens agerande i andra sociala mediekkanaler. Bedömning från tjänstemännen var att kommunen inte kan agera i andra mediekkanaler där de inte är ägare och därför återremitterades riktlinjen till kommunikationsenheten. Det framgår att ett arbete pågår med att ta fram ett arbetssätt för omvärldsbevakning och vad önskemålet om att agera i andra sociala media kanaler innebär. Prognosen är att underlaget ska beslutas innan juni.

Gällande implementering av kommunikationspolicyn är tanken att den först ska ut till kommunikatörerna ute i verksamheterna där policyn ses som ett sätt att användas vid stöttning av chefer. Däremot uppges det i intervjuer att policyn inte ska ut till alla medarbetare utan i första hand ses som vägledning för kommunikatörerna vid respektive förvaltning.

Fortfarande finns möjlighet till viss del att genomföra vissa aktiviteter och det uppges att det håller man på att förbereda. Det framkommer i intervjun att kommunikationspolicyn reglerar övergripande kommunikationen utifrån Botkyrka kommuns värdegrund. En kommunikatör kan i stöd till sin verksamhet idag använda sig av värdegrunden för att planera och genomföra kommunikationer eller i sina rekommendationer till verksamheten.

Vi konstaterar att kommunikationspolicyn inte är politiskt beslutad.

Övergripande gradering:

Tidigare rekommendation: Kommunstyrelsen bör se över gallringsbeslutet och uppdatera det i enlighet med de förutsättningar som råder i dagsläget och se till att de överensstämmer med övriga riktlinjer inom området.

Status mars 2019:

Kommunstyrelsen reviderade senast 2018-09-03 Regler för gallring av allmänna handlingar som är av ringa och tillfällig betydelse hos kommunstyrelsen.

Det framgår att arbetssättet bör ses över och att registratorerna ses som ett stöd där kommunikation sker med kommunikatörerna ute på förvaltningarna, särskilt vid uppstart av nya kanaler där krav finns att prata med kommunikatörerna.

Vi kan se att det i reglerna för gallring finns en beskrivning av sociala medier gällande inlägg och uppdatering på sociala medier och hur det ska hanteras.

Kommunikatörerna ute på förvaltningarna behöver stöd från registratorerna för att kolla på gallringsplan och vad kanalen kräver på sin förvaltning.

Övergripande gradering:

Tidigare rekommendation: Kommunen bör ta ställning till hur allmänna handlingar som den själv inte har full kontroll över ska hanteras utifrån ett gallringsperspektiv. Ett exempel är möjligheten för en person som lämnat en kommentar under ett inlägg på kommunens Facebooksida att sedan redigera eller ta bort inlägget.

Status mars 2019:

I sociala medier där kommunen är verksam, skrivs det att kommunikationen sker med en kommunalmyndighet och behandlas som en kontakt med kommunen. Kontakten med sociala medier hanteras generellt av medborgarcenter. När någon kommenterar exempelvis på Facebook och det är en kommentar med en tydlig synpunkt, frågar medborgarcenter om det ska registreras som en synpunkt och informerar sedan att blir det allmän handling. De som lämnar en kommentar uttrycker oftast missnöjdhet eller ger förbättringsförslag. För att få samsyn i kommentarer som lämnas i sociala medier ges utbildning till medarbetare i medborgarcenter.

I Regler för gallring av allmänna handlingar som är av ringa och tillfällig betydelse hos kommunstyrelsen antagen av kommunstyrelsen 2018-09-03, anges att myndigheten själv ska göra en bedömning av vilken information som är i normalfallet eller av ringa betydelse och kan efter beslut gallras. I reglerna finns en beskrivning av inlägg, svar och uppdateringar på sociala medier. Det uppges att information som kommer från sociala medier och som leder till åtgärd eller tillför sakuppgift ska hanteras innan handlingen får gallras.

Övergripande gradering:

5. *Granskning av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar*

5.1. *Sammanfattning av genomförd granskning*

PwC hade på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en granskning avseende rutiner kring leverantörsregister och hantering av inköp och leverantörsfakturor för perioden 1 januari till 31 oktober 2017.

Granskningen skulle bedöma följande revisionsfråga:

Har Kommunstyrelsen och nämnderna en tillräcklig intern kontroll avseende hantering av leverantörer och leverantörsutbetalningar?

Efter genomförd uppföljning är den sammanfattande bedömningen att den interna kontrollen för kommunstyrelsen och nämnderna är delvis tillräcklig och att det inom vissa områden bör vidtas åtgärder i syfte att ytterligare stärka kontrollen.

5.2. *Revisorernas rekommendationer*

Utifrån genomförd granskning lämnades följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen bör använda möjligheten att analysera och kontrollera loggar över förändringar i leverantörsregistret.
- En spärr i ekonomisystemet för att säkerställa att leverantörer med ogiltiga leverantörsnummer inte kan registreras bör införas.
- Inför en rutin för regelbunden genomgång av leverantörsregistret i syfte att säkerställa att leverantörsregistret är fullständigt och aktuellt.
- Dokumenterade rutiner som säkerställer efterlevnad av avtal bör utarbetas och kontroller av avtalstrohet bör utökas och göras mer frekvent än vid ett tillfälle per år.

5.3. *Nämndens/styrelsens yttrande*

Revisorerna önskade svar senast 2018-06-31.

I protokollsutdraget framgick att kommunstyrelsen uppmanar kommunledningsförvaltningen att genomföra revisorernas rekommendationer enligt kommunledningsförvaltningens förslag.

I tjänsteskrivelsen framgick att kommunförvaltningen påbörjat en upphandling av affärssystem under hösten. Ett av delprojekten är att gå igenom reskontror och anläggningsregister. I samband med genomgången sattes en rutin upp för att säkerställa leverantörssystemets aktualitet. En rensning gjord av leverantören av affärssystemet gjordes för ett par år sedan. Rutinen skulle tydliggöra intervallen för aktualisering av leverantörsregistret till exempel att leverantörer som inte varit aktuella på 2 år tas bort.

5.4. Uppföljning av vidtagna åtgärder

De rekommendationer som lämnades i granskningen har följts upp genom intervju med berörd tjänsteman samt genom dokumentgranskning.

Tidigare rekommendation: Kommunstyrelsen bör använda möjligheten att analysera och kontrollera loggar över förändringar i leverantörsregistret.

Status mars 2019:

I kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2018-05-14 framgår att kommunledningsförvaltningen ser över möjligheten att analysera och kontrollera loggar. Ett arbete har påbörjats och läggs in i intern kontrollplanen för redovisningsenheten.

Det uppges i granskningen att ett arbete är påbörjat men ännu inte slutfört. Vidare framgår att från och med årsskiftet görs analysrapporter avseende utbetalningsfiler som tas ut månadsvis.

Övergripande gradering:

Tidigare rekommendation: En spärr i ekonomisystemet för att säkerställa att leverantörer med ogiltiga leverantörsnummer inte kan registreras bör införas.

Status mars 2019:

Arbetet med att införa en spärr i ekonomisystemet finns på plats. Spärren ligger med vid skapandet av nya leverantörer och vid utbetalningar. För utbetalningar av leverantörer som är försatta i konkurs stoppas utbetalningen i avvaktan från konkursförvaltare.

Övergripande gradering:

Tidigare rekommendation: Inför en rutin för regelbunden genomgång av leverantörsregistret i syfte att säkerställa att leverantörsregistret är fullständigt och aktuellt.

Status mars 2019:

Det framgår i intervju att det inte finns dokumenterade rutiner för genomgång av leverantörsregistret. Under 2018 har leverantörsgruppen haft mycket att göra och det har även varit omsättning på personal vilket lett till att gruppen inte ännu hittat sina rutiner. Det uppges i granskningen att historiskt har det varit mycket material i reskontran med leverantörer som inte bör finnas där och att en rensning behöver ske men inte något som prioriterats. De som är aktuella uppges uppdateras kontinuerligt, men det upplevs oklart om det finns en rutin.

Från och med 1 april 2019 kommer det att ske en organisationsförändring där redovisningsenheten kommer att tillsammans med upphandlingsenheten gå in i en ny organisationsform. En av orsakerna till organisationsförändringen är att få bättre kontroll på kommunens inköp, då det hittills varit lika många inköpare som anställda och där vissa inköp inte ska kunna ske. Med den nya organisationen ska det bli mer enhetligt samtidigt som fakturan kommer vid orderbekräftelsen. Som det ser ut idag kan fakturan inte ses förrän varan är levererad.

Ett arbete pågår med att införa en webbportal för att styra in alla inköpare att använda sig av de upphandlade leverantörerna. Arbetet med att få portalen på plats har blivit fördröjt av olika anledningar, nu är tanken att portalen ska vara på plats under 2019.

Övergripande gradering:

Tidigare rekommendation: Dokumenterade rutiner som säkerställer efterlevnad av avtal bör utarbetas och kontroller av avtalstrohet bör utökas och göras mer frekvent än vid ett tillfälle per år.

Status mars 2019:

Inom upphandlingsenheten finns en avtalscontroller som granskar kvartalsvis hur väl man följer de upphandlade leverantörerna i och med de olika områdena som de ligger på.

Det uppges att ett stort arbete läggs på upphandlingsenheten för att hitta leverantörer för olika tjänster inom olika segment. Där bör kommunen utnyttja de avtal som finns och därför behövs det spridas ut i organisationen. Inom förvaltningarna väljs kortsiktiga lösningar för att få ett bättre pris vid just det tillfället istället för att gå via upphandlade leverantörer. Om inköpare använder de upphandlade leverantörerna leder det långsiktigt till att hela kommunen kan få bättre pris genom upphandling och upphandlade leverantörer blir inte åsidosatta.

Vi kan konstatera att det fortfarande inte finns dokumenterade rutiner.

Övergripande gradering:

6. Pensioner

6.1. Sammanfattning av genomförd granskning

PwC hade på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en granskning av kommunens pensionsredovisning.

Granskningen syftade till att besvara följande övergripande revisionsfråga:

Är rutinen för rapportering och pensionsunderlag ändamålsenlig och är den interna kontrollen tillräcklig?

Efter genomförd uppföljning görs bedömningen att rutinerna för rapportering och pensionsunderlag i huvudsak är ändamålsenlig och den interna kontrollen i stort är tillräcklig.

6.2. Revisorernas rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnades följande rekommendationer:

- Säkerställa fullständigheten avseende rapporteringen av förtroendevaldas pensioner.
- Upprätta en rutinbeskrivning som omfattar hela pensionshanteringen, dvs. de delar som omfattas i KPA samt de moment som utförs av kommunen.
- Upprätta kontrollmoment avseende de underlag som skickas till KPA samt för redovisningen av kommunens pensionsåtagande.

6.3. Nämndens/styrelsens yttrande

Revisorerna önskade svar senast 2018-02-28 av kommunstyrelsen.

I protokollsutdraget 2019-02-04, § 36 framgick att kommunstyrelsen godkänner framtagna rutinbeskrivning och översänder svaret till kommunens revisorer, i övrigt vidtar kommunstyrelsen inga ytterligare åtgärder.

I tjänsteskrivelsen framgick att kommunen har efter granskningen tagit fram en samlad rutinbeskrivning kring pensionshantering. Kommunen betalar varje år in pengar till en avgiftsbestämd ålderspension.

För att fullfölja detta åtagande har Botkyrka kommun ett avtal med KPA Pensionservice AB om Pensionsadministration och Förmedlingstjänst avseende tjänsten Pensionshjälpen för avtalen KAP-KL, AKAP-KL, PA-KL, PFA och OPF-KL.

6.4. Uppföljning av vidtagna åtgärder

De rekommendationer som lämnades i granskningen har följts upp genom intervjuer med berörd tjänsteman samt genom dokumentgranskning.

Tidigare rekommendation: Säkerställa fullständigheten avseende rapporteringen av förtroendevaldas pensioner.

Status mars 2019:

Efter granskningen har löneenheten börjat titta på grunden av vad som produceras och efter att ha gjort en grundläggande granskning så uppstod en del frågetecken och kontakt med systemleverantören gjordes. Det visade sig att det fanns personer som inte var korrekt uppsatta på pensionsavtal, och inget som uppmärksammats tidigare. Det uppges i intervju att enheten idag arbetar bredare och det omfattar inte bara pensioner för förtroendevalda utan även övriga anställda inom kommunen.

Av intervju framgår att en lista tas fram onsdag en gång i veckan och sedan en gång i månade över de som är nyregistrerade i systemet för att se att de ligger inom rätt pensionsavtal. Vidare framkommer att samma lista tas fram, men i veckan före månadsbryt kollar den varje dag istället för en gång i veckan. Listan tar fram förändringar exempelvis nyanställda eller om någon ändrat tjänst och kollar att den anställde ligger under rätt pensionstak.

Övergripande gradering:

Rekommendation: Upprätta en rutinbeskrivning som omfattar hela pensionshanteringen, dvs. de delar som omfattas i KPA samt de moment som utförs av kommunen.

Status mars 2019:

Efter genomförd granskning sattes en rutinbeskrivning ihop som täcker hela processen från kontroller och information till att ta ut ur systemet och fram till rapportering till KPA.

Övergripande gradering:

Rekommendation: Upprätta kontrollmoment avseende de underlag som skickas till KPA samt för redovisningen av kommunens pensionsåtagande.

Status mars 2019:

Det framgår i intervju att det finns flera dimensioner för att säkerställa datakvaliteten och att det är rätt uppgifter i kontrollmomenten, även den ekonomiska avstämningen är viktig.

Vi har tagit del av löneenhetens rutinbeskrivning daterad 2018-12-18 för pensionshanteringen och kan se att det finns ett avsnitt i rutinen som beskriver kontrollmoment avseende underlag som skickas till KPA.

Redovisning av kommunens pensioner rapporteras in i delårsbokslutet och årsredovisningen.

Övergripande gradering:

2019-04-03

Anders Hägg

Uppdragsledare

Micaela Hedin

Projektledare